

«Årets stemme» til rapportører fra klinikken

Per Halvorsen
journalist

En utfordret Psykologforeningens lønnspolitikk, en annen levendegjorde følgene av trange arbeidsvilkår i psykisk helsevern. Begge fikk toppskår hos juryen for «Årets stemme».

TIDSSKRIFT FOR NORSK PSYKOLOGFORENING bejubler alle som har stukket hodet fram i debattspalten i 2022. To skiller seg ut: Helén Ingrid Andreassen og Elisabeth Hooper Storeide, som begge får prisen som redaksjonen har opprettet for å stimulere til et vitalt ordskifte i spaltene.

Lønnsforhold

I kronikken Ikke-spesialistene trenger et løft gikk en gruppe yngre psykologer anført av Andreassen i rette med Psykologforeningens lønnspolitikk som de mener alt for lenge har favorisert psykologspesialistene. Med utgangspunkt i en egeninitiert spørreundersøkelse avdekket de at nærmere halvparten av respondentene var negative til, eller usikre på om de vil jobbe som psykolog hele sitt aktive yrkesliv. Usikkerheten ble blant annet begrunnet med lønnsforhold. Kronikken utfordret rådende konsensus i Psykologforeningen. Den innebærer at psykologspesialistene skal ha førsteprioritet ved lønnsoppgjør, fordi det er som spesialister de fleste psykologer jobber brorparten av karrieren.

Andreassen og cos synspunkter fikk oppmerksomhet i flere fora. De ble dessuten et av premissene for visepresidentkandidatens egenmarkeringer før landsmøtet. I øyeblikket ligger kronikken i fanget på det nye sentralstyret med en tydelig oppfordring om tilsva.

Personlig

I desemberutgaven var det Elisabeth Hooper Storeides tur til å engasjere i kommentarfeltene. I kronikken Er jeg egentlig egnet som psykolog? ga hun en ytterst levende skildring av det hun mener er den egentlige årsaken til «flukten» fra offentlig helsevesen. Ikke lønnsforholdene, men en evig kamp mot klokka, avbrutte behandlingsforløp i strid med godt fag og mangel på veiledning, for å nevne noen eksempler fra den suggererende teksten. Ved bruk av stilistiske grep som gjentakelser klarte forfatteren å gi kronikken en særegen rytme som hamret inntrykket av uholdbare arbeidsforhold inn i leseren. Kronikken vant betydelig gjenklang blant Storeides fagfeller og er en av de desidert mest leste kronikkene i året som gikk.

Juryen ønsker også å framheve Vi har knapt begynt, men har behov for å rope varsko. Teksten ble publisert i mainnummeret og hadde Jenny Birkeland Nordland som førsteforfatter. Vi vil også nevne Lene Paulsen Walderhaugs Det fins mer enn lidelseshistorier fra klinikken. Walderhaug viste mot da hun på tampen av året og mutters alene, argumenterte mot det hun oppfattet som ensidige elendighetsbeskrivelser av arbeidsforholdene i psykisk helsevern.

Den mest leste teksten på psykologtidsskriftet.no i 2022 var Frøydis Lilledalens Kvinner er offer for psykologisering. Hun fortjener sin andel av redaksjonens unisone «hurra» for alle som tør å ta ordet i tidsskriftets spalter.

Priskriterier

«Årets stemme» vurderes etter følgende kriterier:

- **Innflytelse:** I hvor stor grad bidrar innlegget til å prege dagsordenen i debatter i og utenfor Psykologtidsskriftets spalter.
- **Djervhet:** I hvor stor grad har forfatteren hatt mot til å utfordre vedtatte sannheter og fagmiljøer innenfor rammen av allment aksepterte normer for saklig debatt.
- **Form:** I hvor stor grad framstår forfatteren som eksponent for god språkforståelse, formidlingsform og fortellerteknikk.

Alle publiserte debattinnlegg blir vurdert. Juryen har bestått av sjefredaktør Katharine Cecilia Williams, fagredaktør Gro Walø-Syversen og debattredaktør og journalist Per Halvorsen.

Årets prisvinnere får en innrammet utgave av illustrasjonen som ledsaget den aktuelle kronikken. Illustrasjonene er laget av billedkunstner Hilde Thomsen.

Prisen «Årets stemme» ble utdelt første gang i fjor. Vinnerne den gang var Camilla Bärthel Flaaten for kronikken Ett år med ISTDP – en bekymringsmelding og Siv Hilde Berg for kronikken Det er ikke farlig å ha vondt.

Engasjerte med prisvinnende kronikker

– **Lønns- og arbeidslivspolitik er et brennbart tema blant yngre psykologer. Derfor var det viktig å sette det på dagsordenen.**

Det sier førsteforfatter av kronikken «Ikke-spesialistene trenger et løft», Helén Ingrid Andreassen. Tilbakemeldingene etter en spørreundersøkelse blant yngre psykologer var entydige og inspirerte henne og medforfatterne fra Yngre psykologers utvalg til å rette en klar appell til Psykologforeningen om å gi mer oppmerksomhet i lønnsforhandlinger til ikke-spesialistene.

– Vi synes det var på tide å utfordre linja som har vært fulgt i lønns- og arbeidslivspolitikken. De fleste psykologer lider under tøffe arbeidsforhold i psykisk helsevern. Vi er bekymret for at det sterke fokuset på spesialistene kan gå på bekostning av dem som ennå ikke har spesialisert seg, sier Andreassen.

Når mange unge psykologer lurer på om de ønsker å fortsette i yrket, mener hun det må tas på alvor.

– I helsevesenet trenger vi både spesialister og psykologer i spesialisering. Nå er det stadig flere fra begge grupper som slutter i den offentlige helsetjenesten, og det må vi ta tak i.

Andreassen, som jobber som psykolog i Sebbelows stiftelse, opplyser at timingen for utspillet ikke var tilfeldig. Det kom rett før foreningens landsmøte, der det skulle velges ny visepresident for lønns- og arbeidsvilkår.

Mange har takket for at vi gjør hele Psykologforeningen oppmerksom på situasjonen unge og nyutdannede står i

– Vi traff åpenbart en nerve og har fått en haug med tilbakemeldinger fra psykologer som kjenner seg igjen i vår virkelighetsbeskrivelse. Mange har takket for at vi gjør hele Psykologforeningen oppmerksom på situasjonen unge og nyutdannede står i.

Nå håper hun både sentralstyret og tillitsvalgtapparatet tar signalet.

– Jeg er spent på hva de svarer på innlegget. Jeg håper dette er noe foreningen vil jobbe helt konkret med fremover. Det er alvorlig at dagens arbeidsbetingelser bidrar til at yngre psykologer begynner å tvile på om de har en framtid i psykologyrket, sier hun.

Elisabeth Hooper Storeides kronikk «Er jeg egentlig egnet som psykolog?» var i utgangspunktet en kommentar på Facebook til nettopp Andreassen og YPUs kronikk. Også i dette tilfellet var responsen upåklagelig med drøye 7000 nedlastninger i løpet av få dager og et lite skred av rapporter fra kolleger med tilsvarende erfaringer. For Storeide var det viktig å få fram at psykologers lojalitet til psykisk helsevern hviler på mer enn lønnsnivå.

– Det handler også om å få jobbe innenfor rammer som ikke skyver psykologene ut av offentlig helsevesen, enten fordi de kan være direkte helseskadelige, eller fordi folk rett og slett ikke orker mer. Storeide, som i dag jobber i Favne psykologbistand, ble selv sykmeldt mens hun jobbet i DPS.

Det har vært fortrøstningsfullt å oppleve ikke å være alene om å stille spørsmålet om en er egnet som psykolog

Hun mener det er viktig å formidle hva arbeidsvilkårene kan gjøre også med dem som har ansvar for å gi befolkningen et forsvarlig psykisk helsetilbud. Hun sier det har vært fortrøstningsfullt å oppleve at hun ikke er alene om å stille spørsmålet om hun er egnet som psykolog; at det like gjerne kan være arbeidsvilkårene som personlig egnethet som gjør at problemstillingen dukker opp.

Prisvinneren valgte bevisst en personlig form, og tror det har vært avgjørende for den massive og entydige positive responsen hun har fått.

– Jeg ønsket å være så konkret som mulig. Det tror jeg er årsaken til at mange kolleger kjente seg igjen og heiet på innlegget, sier hun.